

3. Хуторской А.В. Развитие одаренности школьников. Методика продуктивного обучения : пособ. для учителя / А.В. Хуторской. – М. : Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 2000. – 320 с.
4. Чаплеевич Е. Діалогічне мислення Михайла Бахтіна. Література. Теорія. Методологія / Пер. з польськ. С. Яковенка; Упорядкув. і наук. ред. Д.Уліцької. – 2-ге вид. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – С. 176-197.

Анотація

На основі розробленої дидактичної моделі розкриваються компоненти і способи освоєння майбутніми вчителями інноваційної освітньої технології – евристичної діалогової взаємодії. Вона спрямована на досягнення основних завдань навчальної діяльності – формування професійно-творчих умінь, зокрема, запитальних, і створення за їх допомогою значимих для студента освітніх продуктів.

Аннотация

На основе разработанной дидактической модели раскрываются компоненты и способы освоения будущими учителями инновационной образовательной технологии – эвристического диалогового взаимодействия. Она направлена на достижение основных задач учебной деятельности – формирование профессионально-творческих умений, в частности, вопрошающих, и создания с их помощью значимых для студента образовательных продуктов.

Summary

On the basis of the worked out didactic model the components and mastering methods open up by the future teachers of innovative educational technology – heuristic dialog co-operation. It is sent to achievement of basic tasks of educational activity is forming of professionally-creative abilities, in particular, inquiring, and creations with their help of meaningful for a student educational foods.

Ключові слова: інноваційна освітня технологія, евристична діалогова взаємодія, професійно-творчі вміння, запитальна діяльність, освітній продукт.

Ключевые слова: инновационная образовательная технология, эвристическое диалоговое взаимодействие, профессионально-творческие умения, вопрошающая деятельность, образовательный продукт.

Key words: innovative educational technology, heuristic dialog co-operation, professionally-creative abilities, inquiring activity, educational product.

Подано до редакції 13.10.2011.

Рекомендовано до друку канд.пед.наук, проф. Лазаревим М.О.

УДК 378.22: [5+51]: 004

©2012

Рябуха А.Ю.

МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНОМУ ЗРОСТАННІ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ

ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Постановка проблеми у загальному вигляді... Суспільство потребує людей, що вміють самостійно визначати потреби, здобувати інформацію, аналізувати її та синтезувати нові знання. Така людина повинна все це робити досить швидко, використовуючи сучасну техніку та спираючись на найновіші наукові досягнення. Лише за таких умов можливий успіх.

Сучасна парадигма освіти, застосування новітніх технологій потребує якісно нового підходу до підвищення фахової підготовки вчителя. Від того, наскільки якісними знаннями оволодіє майбутній учитель, буде залежати його кваліфікація. Кваліфікований спеціаліст протягом життя змушений кілька разів опановувати нові технології. Тому виникають якісно нові вимоги до фахівця – здатність швидко засвоювати технічні новинки і нові технології. Підготовка педагогічних кадрів потрібного рівня неможлива без впровадження мультимедійних технологій у навчально-виховний процес. Використання мультимедійних технологій обумовлено необхідністю покращити викладання навчальних предметів. За таких умов проблема професійного зростання майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін набуває особливої актуальності.

У національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті підтримку професійного зростання педагогічних кадрів визначено одним із напрямків діяльності української системи освіти. Реалізація цього завдання потребує чіткого формулювання поняття “професійне зростання учителя” та умов його формування.

Новий зміст і завдання сучасної системи освіти вимагають особливої уваги до особистості вчителя – ключової постаті у формуванні громадянина України. Саме від нього залежить інтелектуальний і духовний потенціал нації. Учитель повинен вільно орієнтуватися в науково-інформаційному просторі, постійно збагачувати свої предметні, методичні, психологічні знання, розширювати свій кругозір. Формування вільної, свідомої і здатної повноцінно жити в ринкових умовах особистості вимагає від учителя подолання усталених стереотипів у формуванні людини і вироблення сучасного педагогічного ставлення до особистості учня.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв’язання даної проблеми...

Питання професійного зростання досліджували О. Жигло, Н. Переломова, А. Поляков. С. Вершловський,

Л. Лесохіна, В. Моргун, Н. Ткачов та інші. У роботах Ю. Казакова, Л. Шевченко розкрито педагогічні умови застосування мультимедійних технологій в освіті у процесі професійної підготовки майбутніх учителів.

Теоретичні основи професійного зростання вчителів як психолого-педагогічний феномен розглядали Е. Асмаковець, М. Віленський, І. Гликман, Н. Гузій, А. Деркач, В. Зазакін, В. Дружиніна, Л. Карпенко, В. Крутецький, В. Макєєва, П. Матвієнко, П. М'ясоїд, Н. Пархоменко, А. Петровський, О. Пехота, І. Підласий, К. Платонов, Г. Позняк, В. Радул, С. Рубінштейн, Г. Сербя, Р. Серьожнікова, Л. Столяренко, О. Степанов, М. Фіцула, О. Штепа, Л. Яковицька.

Формулювання цілей статті... Мета даної статті – теоретично обґрунтувати використання мультимедійних технологій у професійному зростанні майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін.

Виклад основного матеріалу дослідження... Професійне зростання майбутнього педагога полягає у процесі розуміння себе, виявленні індивідуальності та прагненні розкрити свої можливості. Професійне зростання майбутніх учителів є динамічним, неперервним процесом розгортання їх особистісного потенціалу, потенційних можливостей, заснованих на внутрішній потребі в освіті, процесом удосконалення його особистості: загальнокультурних і фахових знань; системи інтелектуальних і практичних умінь і навичок; досвіду творчої діяльності; розвинених особистісних і професійно значущих якостей.

Професійне зростання майбутнього педагога є динамічним, неперервним процесом розгортання його особистісного потенціалу, потенційних можливостей, заснованих на внутрішній потребі в освіті, процесом удосконалення його особистості. Досвід і знання майбутніх учителів слугують джерелом професійного зростання. Творча діяльність майбутніх учителів передбачає принципово нові підходи до організації навчання, виховання учнів, наукової новизни і реалізації змісту освіти, інформаційного забезпечення, модернізації форм, методів і засобів навчально-виховного процесу, реалізації на практиці принципів педагогіки співпартнерства, педагогіки життєтворчості, педагогічної гармонії, створення умов для творчої атмосфери, постійного самоаналізу діяльності.

Сходинки професійного зростання вчителя: педагогічна умілість, майстерність, творчість і новаторство

[7].

Під педагогічною умілістю слід розуміти такий рівень професіоналізму учителя, який включає в себе докладне знання ним свого навчального предмету, добре володіння психолого-педагогічною теорією й системою навчально-виховних умінь і навичок, а також досить розвинені професійно-особистісні властивості і якості, що у своїй сукупності дозволяє досить кваліфіковано здійснювати навчання і виховання учнів. Педагогічна умілість – це основа професіоналізму вчителя, без якої неможливо працювати в школі. Вона базується на достатній теоретичній та практичній підготовці вчителя, яка забезпечується в педагогічних навчальних закладах і продовжує відшліфовуватися і вдосконалюватися у школі. Так, учителю необхідно знати способи підготовки до навчальних занять, правильно визначати структуру, зміст і методику проведення окремих етапів уроку, використовувати найважливіші прийоми створення проблемних ситуацій, підтримувати увагу і дисципліну учнів на заняттях, поєднувати різні форми і методи перевірки та оцінки знань, проведення фронтальної та індивідуальної роботи з учнями і так далі.

Наступною сходинкою професійного зростання учителя є педагогічна майстерність. Педагогічна майстерність як якісна характеристика навчально-виховної діяльності учителя є не що інше, як доведена ним до високого ступеня досконалості навчальна і виховна вмілість, яка проявляється в особливій відшліфованості методів і прийомів застосування психолого-педагогічної теорії на практиці, завдяки чому забезпечується висока ефективність навчально-виховного процесу. Як бачимо, від звичайної педагогічної умілість майстерність відрізняється тим, що воно є більш досконалим його рівнем, високою відточеністю використовуваних навчальних і виховних прийомів, а нерідко і їх своєрідною комбінацією. У ньому можуть мати місце і певні творчі елементи, але вони аж ніяк не обов'язкові. Головне в ньому – досконала реалізація та здійснення на практиці психолого-педагогічної теорії та передового досвіду навчально-виховної роботи, які сприяють досягненню високих показників у навчанні та вихованні.

Безумовно, для вироблення педагогічної майстерності учитель повинен володіти необхідними природними даними, хорошим голосом, слухом, зовнішнім шармом тощо [1]. Однак незважаючи на важливе значення цих природних даних, що сприяють успішній педагогічній діяльності, чи не визначальну роль грають якості придбані. А.С. Макаренко підкреслював, що педагогічну майстерність можна і потрібно виробляти. "Я переконаний, – писав він, – що навчити виховувати так само легко може бути, як навчити математиці, як навчити читати, як навчити бути хорошим фрезерувальником або токарем, і я вчив. У чому полягало таке навчання? Перш за все в організації характеру педагога, вихованні його поведінки, а потім в організації його спеціальних знань і навичок, без яких жоден вихователь не може бути хорошим вихователем, не може працювати, так як у нього не поставлений голос, він не вміє розмовляти з дитиною і не знає, в яких випадках як треба говорити ... Не може бути хорошим вихователем, який не володіє мімікою, який не може надати своєму обличчю необхідного виразу або стримати свій настрій ... Вихователь повинен себе так вести, щоб кожен рух його виховував, і завжди повинен знати, чого він хоче в даний момент і чого він не хоче" [3].

Суттєвою специфікою характеризується педагогічна творчість. Поняття “творчість” асоціюється зі створенням “нових за задумом культурних і матеріальних цінностей”, з самостійною творчою діяльністю в різних областях продуктивної праці, науки і культури [5]. Педагогічна творчість також містить в собі певні елементи новизни, але частіше за все ця новизна пов'язана не стільки з висуненням нових ідей і принципів навчання і виховання, скільки з видозміною прийомів навчально-виховної роботи, їх певною модернізацією. У зв'язку з цим воно має схожість з раціоналізаторством, яке широко поширене на виробництві. Раціоналізатор не створює чогось принципово нового, а вносить лише певні вдосконалення в наявну технологію і таким чином виявляє своєрідну творчість. Педагогічна творчість учителя характеризується внесенням у навчально-виховну діяльність тих чи інших методичних модифікацій, раціоналізацією методів і прийомів навчання і виховання без будь-якого порушення педагогічного процесу.

Вищим рівнем професійної діяльності учителя є педагогічне новаторство. “Новаторство – нове у творчій діяльності людей; діяльність новаторів” [6]. Саме ж це поняття походить від лат. *novator*, що означає відновлювач, людина, яка вносить і здійснює нові, прогресивні принципи, ідеї, прийоми в тій чи іншій сфері діяльності. Дане визначення повною мірою відноситься і до педагогічного новаторства. Воно органічно включає в себе внесення і реалізацію нових, прогресивних ідей, принципів і прийомів у процес навчання і виховання, що значно змінює і підвищує їх якість.

Новаторство в педагогічній роботі є справжнє відкриття, важливий винахід, який є життєвим подвигом вчителя. Ось чому справжніх педагогів-новаторів не так багато. Але головне полягає в тому, що коли вчитель сумлінно і творчо ставиться до своєї справи, освоює передовий досвід, нові психолого-педагогічні ідеї, знаходиться в безперервному пошуку, він буде не тільки домагатися успіхів у навчанні та вихованні, а й удосконалюватися сам, просуваючись від однієї сходинки до іншої в своєму професійному зростанні.

Поява мультимедійних технологій навчання відкрила нові можливості для подання навчального матеріалу, проведення занять, нових форм роботи зі студентами [2]. На нашу думку, саме застосування мультимедійних технологій допомагає у досягненні всіх сходинок професійного зростання учителів. Майбутні учителі природничо-математичних дисциплін повинні усвідомлювати колосальні можливості мультимедійних технологій та навчитися грамотно застосовувати їх у своїй діяльності. Під час застосування мультимедійних технологій навчання педагогічна умілість характеризується можливістю реалізації сучасних методів обробки інформації; можливістю обирати послідовність вивчення матеріалу та можливістю контролю навчального процесу. Педагогічна майстерність – можливістю суттєво підвищити ефективність навчально-пізнавальної діяльності; можливістю підвищити пізнавальний інтерес до досліджуваних проблем, знання перетворити в переконання, сформувати внутрішнє прагнення майбутніх учителів до інтелектуального, особистісного, комунікативного, емоційного, рефлексивного та інших видів розвитку, власного вдосконалення; можливістю комп'ютерної візуалізації навчальної інформації; можливістю синкретичного навчання (одночасно зорового та слухового сприйняття матеріалу); можливістю рефлексії та можливістю діалогізації навчального процесу. Педагогічна творчість – можливістю представлення інформації користувачу у взаємозв'язку різних форм (текст, графіка, анімація, звук, відео) в інтерактивному режимі; можливістю об'єднання інформації, представленої в різних формах (текст, звук, графіка, відео, анімація); можливістю поєднання логічного та образного способів освоєння інформації, активізації освітнього процесу за рахунок посилення наочності, інтерактивної взаємодії, що дозволяє управляти поданням інформації, індивідуально змінювати настройки, вивчати результати, змінювати швидкість подання інформації та кількість повторювань. Педагогічне новаторство – можливостями для збільшення обсягу навчальних завдань творчого, пошукового та дослідницького характеру, переструктурування системи та змісту занять; можливостями розробки і вдосконалення різноманітних навчальних стилів і їхньої взаємодії. Реалізація можливостей застосування мультимедійних технологій навчання забезпечує підвищення ефективності та якості процесу навчання.

Так успішне професійне зростання майбутніх учителів неможливе без використання мультимедійних технологій. На нашу думку, мультимедійні технології – це порядок розробки, функціонування, застосування та представлення таких типів даних, як текст, графіка, анімація, відео, звук, мова.

Мультимедійні технології необхідні, оскільки дають: ілюстративний матеріал; естетичне оформлення уроку; створення відповідного емоційного фону; донесення інформації; перевірку знань та інтерактивність (заохочення учнів до співпраці) [3]. Також мультимедійні технології дають змогу доступніше подавати навчальний матеріал.

Мультимедійні технології навчання є різновидом комп'ютерних технологій, які об'єднують в собі традиційну статичну візуальну інформацію (текст, графіку) і динамічну інформацію (мову, музику, відео, анімацію), обумовлюючи можливість одночасного впливу на зорові і слухові органи чуття студентів. Мультимедійні технології навчання повинні відповідати цілям і завданням курсу навчання і органічно вписуватися в навчальний процес. Вони мають безперечні переваги над іншими навчальними технологіями. Це можливість поєднання логічного та образного способів освоєння інформації, активізація освітнього процесу за рахунок

посилення наочності, інтерактивна взаємодія, що дозволяє управляти поданням інформації, індивідуально змінювати настройки, вивчати результати, змінювати швидкість подавання інформації та кількість повторювань, що повинні задовольняти індивідуальні академічні потреби. Мультимедійні технології навчання забезпечують гнучкість і інтеграцію різних типів мультимедійної навчальної інформації. Включаючись у навчальний процес, де використовуються мультимедійні технології навчання (мережні технології, електронні підручники) студент інженерного факультету стає суб'єктом комунікативного спілкування з викладачем, що сприяє розвитку його самостійності і творчості у навчальній діяльності.

Мультимедійні технології навчання надають можливості учителю для досягнення дидактичної мети застосовувати як окремі види навчальної роботи, так і будь-який їхній набір, тобто спроектувати навчальне середовище. Орієнтовані на вчителя інструментальні засоби дозволяють йому оперативно поновлювати зміст навчальних і контролюючих програм відповідно до появи нових знань і технологій. Вчитель одержує додаткові можливості для підтримки і спрямування розвитку особистості учня, творчого пошуку й організації їхньої спільної роботи. Також комп'ютер бере на себе дуже велику частину рутинної, тривалої для вчителя роботи, вивільняючи йому тим самим час для творчої роботи. Комп'ютер використовується як допоміжний засіб для ефективного розв'язання вже існуючої системи дидактичних завдань. Змістом об'єкта засвоєння в комп'ютерній навчальній програмі цього типу є довідка інформація, інструкції, обчислювальні операції, демонстрації тощо. Використання таких систем дозволяє створювати „електронні” довідники, книги, енциклопедії. Комп'ютер може бути засобом, на який покладено вирішення окремих дидактичних завдань при збереженні загальної структури, мети і завдань без машинного навчання. При цьому сам навчальний зміст не закладається в комп'ютер. Використовуючи комп'ютер можна ставити і вирішувати нові дидактичні завдання, що не розв'язані традиційним шляхом. Характерними є імітаційно-моделювальні програми, наприклад комп'ютерні програми з імітації експерименту.

Мультимедійні технології у професійній підготовці майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін виконують дві функції:

- 1) як інноваційна педагогічна технологія, оволодіння якою необхідне для майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін в умовах інформаційного суспільства;
- 2) як ефективний засіб формування готовності майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін до застосування мультимедійних технологій в цілому.

Для професійного зростання майбутніх учителів необхідним є створення відповідних педагогічних умов. Так, майбутніх учителів необхідно заохочувати до впровадження у практичну діяльність ефективних методів, сучасних інновацій і результатів наукових досліджень у своїй галузі.

Педагогічні умови реалізації педагогічного зростання майбутніх учителів:

- структура готовності майбутніх учителів до професійного зростання;
- методика визначення рівнів готовності педагогів до професійного зростання;
- ефективні форми і методи роботи з розвитку професійних умінь майбутніх учителів;
- методика вдосконалення навчального процесу;
- ефективні форми і методи роботи з розвитку професійного зростання майбутніх учителів;
- роль викладача у створенні оптимальних умов для професійного зростання майбутніх учителів.

Висновки... Таким чином, в сучасних умовах, основною складовою професійного зростання майбутніх учителів є використання мультимедійних технологій. Мультимедійні технології сприяють активізації пізнавальної діяльності учнів, тому учитель повинен володіти цими технологіями в достатній мірі. Використання мультимедійних технологій навчання органічно вписується в навчальний процес. Мультимедійні технології навчання забезпечують гнучкість та інтеграцію різних типів мультимедійної навчальної інформації. Включаючись у навчальний процес, де використовуються мультимедійні технології навчання (мережні технології, електронні підручники), студент стає суб'єктом комунікативного спілкування з викладачем, що сприяє розвитку його самостійності і творчості в навчальній діяльності. Ми вважаємо, що процес професійного зростання учителів з використання мультимедійних технологій буде успішним за умови реалізації особистісно-орієнтованого підходу.

Література

1. Анин Б.М. Учитель в моей жизни / Б.М. Анин. – М. : Сов. Россия, 1977. – 176 с.
2. Ляшенко Б.М. Електронні презентації Microsoft Power Point у навчальному процесі / Б.М. Ляшенко, Н.Б. Чорней // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2005. – №25. – С. 27-30.
3. Макаренко А.С. Соч.: В 7 т. / А.С. Макаренко. – Т. V. – М. : Изд-во АПН РСФСР. – 1958. – С. 179.
4. Мокрогуз О. До питання методики застосування мультимедійної презентації POWERPOINT на уроках історії / О. Мокрогуз // Історія України. Шкільний світ. – 2010. – №11. – С. 8-16.
5. Ожегов С.И. Словарь русского языка / С.И. Ожегов. – М., 1985. – С. 687.
6. Словарь иностранных слов. – М., 1988. – С. 345.
7. Харламов И.Ф. Педагогика / И.Ф. Харламов. – М.: Гардарики, 1999. – 520 с.

Анотація

У статті розглядається проблема впровадження мультимедійних технологій у професійному зростанні майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін.

Анотація

В статті розглядається проблема впровадження мультимедійних технологій в професійному рості майбутніх учителів природничо-математических дисциплін.

Summary

The article focuses on proving of implementation of multimedia technologies in the professional growth among future teachers of natural-mathematical disciplines.

Ключові слова: мультимедійні технології, професійне зростання, природничо-математичні дисципліни.

Ключевые слова: мультимедийные технологии, профессиональный рост, естественно-математические дисциплины.

Key words: multimedia technologies, the professional growth, the natural-mathematical disciplines.

Подано до редакції 19.10.2011.

Рекомендовано до друку докт.пед.наук, проф. Хомич Л.О.

УДК 378.091.2

©2012

Чередник О.В.

ПРОФЕСІЙНЕ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАЧА ТА СТУДЕНТА В ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЇХ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка проблеми у загальному вигляді... В умовах модернізації системи освіти на сучасному етапі українського суспільства ідея самореалізації та самовдосконалення особистості набуває актуальності. Водночас визначення змісту самовдосконалення неможливе без чіткого розуміння суб'єктами професійної підготовки тих концептуальних позицій, якими характеризуються сучасні парадигми освіти, а також розгляду найсуттєвіших аспектів самовдосконалення педагогічної діяльності.

У ХХІст. сучасна парадигма освіти, що існує в Україні на новому технічному рівні, інтеграції в Болонську систему, питання про якість освіти, так само педагогічної, стає надзвичайно важливим, бо відбувається переоцінка ролі викладача та студента в сучасному суспільстві. Докорінно змінився характер педагогічної майстерності та пізнавальної діяльності. Тому світогляд професіонала протиставляється активності виконавця, на відміну від якого він самовдосконалюється та пізнає світ загалом.

Ми вважаємо, що формування майбутнього фахівця в межах здійснюваної в нашій країні переоцінки вищої освіти вимагають повнішого врахування особистісних і світоглядних якостей, та підходів, що визначають результативність майбутньої професійної діяльності студентів.

Професійна діяльність студента, як і будь-який інший вид діяльності людини, залучає до себе всю особистість, яка пізнає світобудову загалом, бо у її свідомості виникає потреба в регулюванні життєдіяльності. Тому вдосконалення особистості починається з необхідних критеріїв пізнання для ефективної професійної діяльності. Під час навчання у ВНЗ юнацький максималізм поступається місцем тверезому розрахункові, висока комунікабельність – відчуженості від суспільства, мрійливість змінюється почуттям невпевненості в собі та своєму майбутньому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Наукові дослідження становлять: фундаментальні положення антропологічного підходу до феномену самореалізації людини (В. Андрущенко, І. Бичко, Б. Гершунський, К. Гольдштейн, Л. Коган, А. Маслоу, В. Муляр, К. Роджерс та ін.); твердження діалектики щодо взаємозумовленості, зв'язок і цілісність явищ і закономірностей об'єктивної дійсності розвитку суспільства; теорія аналізу складних систем і синергетичний підхід до вивчення педагогічного процесу та його суб'єктів як систем, здатних до самоорганізації (В. Афанасьєв, В. Біблер, Н. Вінер, В. Кузьмін, Б. Ломов, В. Садовський та ін.); теорія пізнання і тези про активну роль особистості у пізнанні й перетворенні дійсності (М. Бердяєв, Г. Гегель, О. Духнович, І. Кант, Г. Сковорода та ін.); ідеї представників гуманістичної психології щодо самореалізації як однієї з найвищих потреб людини (К. Гольдштейн, А. Маслоу, К. Роджерс та ін.); концепція екзистенціальних цінностей як цінностей існування людини (Ф. Василюк, Е. Гуссерль, М. Каган та ін.); теорія особистості (В. Ананьєв, І. Бех, Л. Виготський, І. Зязюн, О. Леонтьєв, С. Максименко, В. Рибалка, І. Якиманська та ін.); філософські, психологічні й педагогічні концепції творчості, що розкривають взаємозумовленість творчості й самореалізації особистості (В. Андреев, М. Бахтін, І. Бех, Д. Богоявленська, Л. Вяткін, О. Леонтьєв, М. Мамардашвілі, Я. Пономарьов, Е. Фромм та ін.).

У сучасній педагогіці ситуацію в системі освіти України визначають як парадигмальну кризу та пропонують нові педагогічні та освітні моделі (експерименти), які, на думку науковців, у змозі вивести вищу школу на шлях стійкого розвитку.

Формулювання цілей статті... Саме тому метою цієї роботи є дослідження самовдосконалення викладача та студента під час організації пізнавальної діяльності та в сучасній парадигмі освіти.